

SAVJETODAVNA SLUŽBA
Savska 41. Anex

10000 Zagreb • HRVATSKA
Tel: 385 01 4882 700 • Fax: 385 01 4882 701
savjetodavna@savjetodavna.hr • www.savjetodavna.hr
OIB: 10041443114

REPUBLIKA HRVATSKA
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
2189/1

PRIMLJENO	21-04-2017		
KLASA	ORG JED		
	04		
UR BROJ	PRIL	VRIJ	

PODRUŽNICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE
I.G.Kovačića 13. 33000 Virovitica
Tel: 033 800 970; 091 4882 804
e-mail: ljubica.kravarscan@savjetodavna.hr

Virovitica, 11.04.2017.

-Skupštini Virovitičko-podravске županije

Predmet: **IZVJEŠTAJ O RADU SAVJETODAVNE SLUŽBE, PODRUŽNICE VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE ZA 2016. GODINU**

Podružnica Savjetodavne službe Virovitičko-podravске županije djeluje sa 10 djelatnika u 6 ureda: Pitomača, Šp. Bukovica, Virovitica, Suhopolje, Slatina i Orahovica.

AKTUALNOSTI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE U VPŽ TOKOM 2016.

Poljoprivrednu proizvodnju u 2016. godini obilježila je pojava kasnog mraza koji se dogodio u periodu 26.04.-30.04.2016. što je ostavilo trag na mnogim kulturama a naročito na jagodi, koštičavom voću, orahu i vinovoj lozi na području Orahovice. Uslijed tuče tokom lipnja, srpnja i kolovoza, elementarna nepogoda proglašena je u Orahovici, Novoj Bukovici i Zdencima.

Tehnološki pregled stanja poljoprivredne proizvodnje Virovitičko-podravске županije u 2015. po granama:

1. Voćarstvo: mraz je ostavio trag na svim voćnim kulturama koje su pretrpjele štetu, ovisno o mikrolokalitetima od 30-80%. Najviše su stradale: jabuka sorte idared, jagoda, marelica i orah. Osim smanjenog prinosa, plodovi jagode bili su deformirani uslijed hladnoće što je umanjivalo prodajnu cijenu.

<u>Voćarstvo i vinogradarstvo:</u> <i>kultura</i>	<i>Prinos, prosjek t/ha</i>	<i>+/- od očekivanog prosjeka</i>	<i>Otkupna cijena kn/kg</i>
jabuka	45	-50%	1,2-1,5
breskva	17	-30%	3,0
marelica	17	-80%	5
nektarina	17	-30%	3,5
šljiva	8-10	-60%	1,80
višnja	18	-50%	2,10
trešnja	20	-50%	12-15
jagoda	24	-50-80%	15

grožđe, vinske sorte	7-12	Nema odstupanja	2,5-3
lubenica	50	-30-50%	0,60
dinja	20	-30-50%	1,5
lijeska	2-3	n.o.	18 kn u ljusci
orah	2-3	-60%	12 kn u ljusci

2. **Povrtlarstvo:** i ove godine zabilježen je masovni napad puževa od kojih je inače teško sačuvati povrtlarske kulture. Iako mraz povrcu nije nanio štete pošto su presadnice još bile u rasadnicima, bilo je znatnih šteta druge vrste kao što je problem prekomjernog uvoza ranog zelja uslijed čega nije bilo otkupa pa se mahom zaoravao. Obilne oborine bile su uzrok pojava bakterioza na kupusnjačama i rog paprici što je nanijelo znatne troškove u zaštiti usjeva i štete u obliku umanjene vrijednosti uroda.

<i>kultura</i>	<i>prinos prosjek t/ha</i>	<i>+/- od očekivanog prosjeka</i>	<i>otkupna cijena kn/kg</i>
paprika-vanjska proizvodnja	17-40	-30% zbog biljnih bolesti	2
luk	15-20	nema odstupanja	1,50
salata	15	nema odstupanja	1,8
rajčica-plastenička proizvodnja	40	nema odstupanja	4
kupus	30	nema odstupanja	0,8-1,5
karfiol i brokula	20	-50% zbog biljnih bolesti	3-4

3. **Krmne kulture:** silažni kukuruz dao je izuzetno dobre rezultate u prinosu i kvaliteti što se nikako ne može reći za sijenažu koja je zbog vremenaskih prilika skidana tek u vrijeme evatnje što je umanjilo kvalitetu prvog otkosa usljed povećanja S.V. i smanjenja S.P.. Osim što je izostala kvaliteta prvog otkosa koji je trebao dati najkvalitetniju voluminoznu krmu za stoku, gledano na godišnjoj razini, smanjio se ukupni prinos za jedan otkos.
4. **Uljarice:** soja koja je ranije sijana stradala je od mraza.

<i>kultura</i>	<i>prinos, prosjek t/ha</i>	<i>+/- od očekivanog prosjeka</i>	<i>Otkupna cijena kn/kg</i>
suncokret	3	+20%	2,40
uljana repica	3 -3,5	+10-30%	2,30
soja	3,2	+20% sa pravovremenom upotrebom herbicida. -30-50% bez herbicida	2,35
tikva uljarica	1,2	Nema odstupanja	6,5 (suha sj.)

5. **Ratarske kulture:** Pšenica je na mnogim parcelama bila podhranjena uslijed izostanka prihrane na kraju zimskog perioda. Zamijećeno planiranje sjetve pšenice na manjim površinama a ječam i ozima zob na nešto većim površinama što je izravna posljedica iznimno loše otkupne cijene žita.

<i>kultura</i>	<i>Prinos, prosjek t/ha</i>	<i>+/- od očekivanog prosjeka</i>	<i>Otkupna cijena kn/kg</i>
pšenica	6	-10 do +20% ovisno o gnojidbi	0,9
ječam	6	-20%	0,9
kukuruz, sirovo zrno	12,5-13	+30%	0,6

6. Ljekovito bilje: veliki je interes za proizvodnjom kamilice koja se dobro plasira na tržištu pa je i otkup kao i plaćanje, uredno. Prosječna otkupna cijena suhe kamilice bila je 11-15 kn/kg. Tokom berbe 2016. godine oborine su ometale berbu, povećavale troškove sušenja i umnjivale kvalitetu kamilice.

U kamilici su utvrđene dvije fitofagne stjenice koje do sada nisu bile uočene na poručju Republike Hrvatske. Za sada nisu napravile znatniju štetu ali nadalje svakako treba obratiti pažnju na kretanje i razvoj novog štetnika te utjecaj na kulturu.

7. Industrijske kulture: šećerna repa imala je prosječan prinos od 70t/ha i to uz nisku digestiju koja se u prosjeku kretala na razini prosjeka za RH 14% a za obračun plaćanja osnovica je 16% što u konačnici, u prosjeku iznosi 0,24-0,25 kn/kg. Duhan je dao prosječan prinos a karakterizira ga iznimno duga sezona branja zbog kasne pojave prvih mrazeva.

8. Stočarstvo: na gospodarstvima stočarske djelatnosti osjeća se veliko opterećenje zbog niske otkupne cijene mlijeka kroz duži period zbog čega su gospodarstva demoralizirana a mnoga su već rasprodala muzne krave te će se preorijentirati na tov junadi uz neizvjesnu mogućnost vraćanja kredita koje su preuzeli za podizanje mliječnih farmi. Taj problem naročito se osjeti u istočnom dijelu županije (Slatina-Orahovica) dok je u zapadnom dijelu županije prisutnija diversifikacija i kombiniranje proizvodnje mlijeka sa nekim drugim proizvodnjama čime se nadoknađuje gubitak u proizvodnji mlijeka.

Cijena mlijeka za manje proizvođače iznosi 1,6-2 kn/kg a kod većih proizvođača otkupna cijena je na razini 2,3 kn uključujući sve premije. Osim pada otkupne cijene mlijeka, postalo je učestalo odgođeno plaćanje mlijeka. Uslijed pada otkupne cijene mlijeka, mliječna proizvodnja u našoj županiji urušava se i dalje, broj krava svake godine sve je manji a u proizvodnju mlijeka više se ne ulaže uslijed čega prosječna proizvodnja po kravi stagnira a u mnogim stadima i pada u toj mjeri da je situacija alarmantna.

9. Šumarstvo: Štete od kasnog mraza pretrpjele su mlade sadnice hrasta lužnjaka. Na području VPŽ nalazi se 3.200,23 ha površine pod *uređenim šumama* raspoređenim kroz sljedeće programe gospodarenja: Orahovičke šume 551,81 ha, Slatinsko prigorje 279,21 ha, Sjeverna Bilogora I 1.073,40 ha, Suhopoljsko prigorje 960,01 ha, Jasenaš 331,80 ha. Na *neuređene šume* otpada 4.421,83 ha, te su njima obuhvaćene preostale K.O. na području VPŽ-e. Njima se gospodari po prijedlogu opsega nužne doznake (POND) što odobrava Ministarstvo poljoprivrede svake godine na nivou županija.

REDOVNE AKTIVNOSTI STRUČNIH SAVJETNIKA SAVJETODAVNE SLUŽBE, PODRUŽNICE VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Tehnološki savjeti za: ratarstvo i industrijsko bilje, zaštitu bilja, sve grane stočarstva te voćarstvo, vinogradarstvo, vinarstvo i povrtlarstvo okosnica su rada djelatnika Podružnice a daju se poljoprivrednicima svakodnevno u svim uredima Savjetodavne službe obzirom na užu specijalnost djelatnika. Savjeti za održivu upotrebu pesticida na području županije Virovitičko-podravske objavljuju se u sezoni primjene pesticida na mrežnim stranicama Savjetodavne službe a prenose ih i lokalni mediji. Osim tehnoloških savjeta izradili smo veći broj različitih kalkulacija za gotovo sve vrste poljoprivrednih proizvodnji, tehnološke podloge i smjernice za pojedine kulture i vrste proizvodnji.

Stručna predavanja: ukupno je održano 51 stručno predavanje sa 8 različitih tema koje je slušalo 1824 poljoprivrednika.

Tečajevi za poljoprivrednike:

1. OUP: organizirali smo i proveli ukupno 13 tečajeva OUP-a (održiva uporaba pesticida), svaki u trajanju 18 sati, koje je završilo 258 polaznika.
2. Tečajevi za mlade poljoprivrednike i korisnike M 10 i M11.

Projekti za korisnike Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.:

M 01: Organizirali smo i proveli 14 tečajeva, svaki u trajanju od 6 sati, za korisnike Mjere 10. i Mjere 11. kojih je ukupno bilo 364.

M 02: Savjetodavna služba korisnik je M02 PRR i iz tih sredstava osigurava cca 30% svojih ukupnih financijskih potreba. U svrhu korištenja mjere, savjetnici Savjetodavne službe, Podružnice VPŽ otvorili su ukupno 202 savjetnička paketa na što je utrošeno ukupno cca 4000 radnih sati.

M 06: Savjetodavna služba aktivno je uključena u izradu projekata male vrijednosti iz M06 (M6.1.1.i M6.3.1.) Programa ruralnog razvoja RH pa je tokom 2016. za korisnike Mjere 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava napravljen i prijavljen 1 projekt. Za korisnike Mjere 6.1. Potpora mladim poljoprivrednicima napravljen je 5 projekta. Svaki projekt uključuje analizu potencijalnog korisnika, pripremu projekta, izradu poslovnog plana te prijavu korisnika mjere kroz AGRONET sustav sa svom potrebnom dokumentacijom. Za petoro prijavitelja na M6 na prvom natječaju odrađeni su zahtjevi za isplatu, redovni šestomjesečni izvještaji i jedan izvještaj po završetku projekta.

M 17: Za korisnike mjere 17 PRR (osiguranje usjeva) izradili smo 250 prijava i dopuna po prijavama.

M 19: LEADER mjera, kao mjera koja je fokusirana na ruralno područje također je u djelokrugu rada savjetnika Savjetodavne službe koji su aktivno uključeni u rad LAG-ova na području županije Virovitičko-podravске na kojem djeluje ukupno 3 LAG-a. Jedna djelatnica Savjetodavne službe obnaša funkciju predsjednice LAG-a.

Demonstracijski prikazi: uz stručna predavanja djelatnici Savjetodavne službe organiziraju po potrebi demonstracijske, tehnološke prikaze pa je tokom 2016. održano 7 radionica na kojima je sudjelovalo 207 poljoprivrednika.

Kolaudacije u šumarstvu: zaprimljen je 246 zahtjeva za izdavanje popratnice, te 63 Zahtjeva za nužnu doznaku stabala, 81 zahtjev za doznaku po programu gospodarenja te 67 zahtjeva za božićna drvca. Također su odrađene 2 kolaudacije iz biološke obnove šuma. Napravljen su doznake po programima za 7182 m³, nužne doznake za 2616 m³ što sveukupno iznosi 9800 m³. Otprema sa poljoprivrednih čestica odobrila se za 15304 m³.

Nastupi u medijima: tokom 2016. ukupno je objavljeno 62 priloga na mrežnim stranicama Savjetodavne službe, 47 priloga na lokalnim radio postajama, 4 stručna priloga u tiskovinama i stručnim časopisima od kojih su najistaknutiji: Mljekarski list, Gospodarski list i Glasnik zaštite bilja.

Višestruka sukladnost: višestruku sukladnost čini niz zahtjeva i pravila koje su poljoprivrednici dužni provoditi kako bi ostvarili izravnu potporu a Savjetodavna služba je Pravilnikom o uvjetima višestruke sukladnosti u poljoprivrednoj proizvodnji NN 27/2014. zadužena za edukaciju o višestrukoj sukladnosti. Tokom 2016. djelatnici Podružnice održali su 18 predavanja (od ukupno 52 predavanja) koje je slušalo 378 poljoprivrednika.

Kontrola integrirane proizvodnje: bili smo uključeni u sustav udaljene kontrole integrirane proizvodnje na pojedinim dijelovima Republike Hrvatske.

Organizacija i aktivno sudjelovanje na manifestacijama: aktivno sudjelujemo u organiziranju svih manifestacija na području VPŽ koje su poljoprivrednog karaktera : Agroexpo, 10. Županijsko i 8. Međunarodno ocjenjivanje meda u Virovitici, ocjenjivanja vina, Slatinski poljoprivredni sajam, 3. Izložba jagoda i meda u Pitomači, Izložba vina u Pitomači, Slatinski sajam cvijeća, Sajam vina i kulena u Orahovici, Jesen i dani kruha u Slatini, županijsko natjecanje u oranju u Čađavici, državno natjecanje u oranju u Velikoj Gorici, svjetsko natjecanje u oranju u Engleskoj.

Shema školskog voća i povrća: na području Virovitičko-podravске županije tokom 2016. godine ukupno je održano 39 predavanja za učenika od 1.-8. razreda osnovne škole koje je slušalo ukupno 1.152 učenika.

FADN: sustav koji se temelji na godišnjem (knjigovodstvenom) prikupljanju proizvodnih, ekonomskih i financijskih podataka s uzorka poljoprivrednih gospodarstava, klasificiranih u skupine prema kriterijima ekonomske veličine gospodarstva, vrsti (tip) poljoprivredne proizvodnje te regionalnu pripadnost.

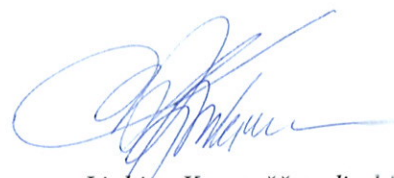
Provođenje godišnjih istraživanja o visini dohotka poljoprivrednih gospodarstava po EU FADN metodologiji obveza je svih država članica EU, a predstavlja instrument Europske Komisije za vrednovanje dohotka poljoprivrednih proizvođača te utvrđivanja utjecaja Zajedničke poljoprivredne politike EU (Common Agricultural Policy - CAP) na njihovo poslovanje. Između ostaloga, FADN sustav podloga je za izračunavanje ekonomske veličine poljoprivrednog gospodarstva (Standardni Output-SO) koji čine jedan od kriterija prihvatljivosti poljoprivrednog gospodarstva za mjere ruralnog razvoja kao što su mjera 4. 1., 4.2. te mjera 6.1., 6.2. 6.3. Za tu namjenu tokom 2016. izdato je ukupno 117 izračuna ekonomske veličine PG.

U Podružnici Virovitičko-podravске županije prikupljamo podatke sa ukupno 100 poljoprivrednih gospodarstava a u to su uključena naša 4 djelatnika.

Zbrinjavanje ambalaže od zaštitnih sredstava: tvrtka CIAK zadužena je za sakupljanje prazne ambalaže od zaštitnih sredstava (pesticida) za područje cijele RH. U VPŽ je sakupljanje ambalaže predviđeno tek na dva stalna mjesta sa utvrđenim datumima od čega su oba na krajnjem istoku naše županije: Gutmanovci i Zdenci što ne odgovara većem dijelu poljoprivrednika naše županije. Na inzistiranje Savjetodavne službe za dodatnim lokacijama za sakupljanje, od strane CIAK-a tokom 2015. organizirane su dvije dodatne akcije sakupljanja ambalaže od sredstava za zaštitu bilja i to u Pitomači i Slatini. Akciji se odazvao veliki broj poljoprivrednika a sakupljeno je i odveženo preko 22 tone prazne ambalaže SZB. U 2016. godini, u organizaciji CIAK-a izvanredne akcije trebale su biti ponovljene u Pitomači i Slatini ali ona u Slatini je otkazana (razlog nama nepoznat). Zbog navedenih poteškoća u otkupu, Savjetodavna služba upućivala je poljoprivredne proizvođače na otkupna mjesta u susjednim županijama i na direktno-pojedinačno dogovaranje preuzimanja ambalaže sa CIAK-om u dvorištu poljoprivrednika, a tu praksu preuzela je nekolicina većih poljoprivrednih proizvođača.

AGRONET: u kampanji podnošenja zahtjeva za potpore pomogli smo u popunjavanju 1.048 zahtjeva za potpore na području VPŽ.

Pokusi: u suradnji sa tvrtkama: Bayer Cromos, Syngenta i BSF organizirali smo pokuse sa pesticidima na različitim poljoprivrenim kulturama u Vaškoj. Osim toga postavio se pokus sa 66 različitih hibrida kukuruza svih relevantnih sjemenarskih tvrtki koje su prisutne na prostoru Republike Hrvatske gdje su se usporedili parametri kvalitete hibrida. Na taj način, već dugi niz godina, doprinosimo praktičnom prijenosu najsuvremenijih dostignuća u poljoprivrednoj proizvodnji.

Ljubica Kravaršćan dipl.ing.agr.

Rukovoditeljica Podružnice Virovitičko-podravске županije

